

PLAY-ALONG-LOOPPEJA
RUMPUJENSOITON VASTA-ALKAJILLE

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Pedagogin suntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
25.11.2010

Niklas Ahlsved

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto Pop/jazz –musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto	
Tekijä Ahlsved Niklas			
Työn nimi Play-Along-Looppeja Rumpujensoiton Vasta-alkajille			
Työn ohjaaja/ohjaajat Jukka Väisänen / Bruno Korpela			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 25.11.2010	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 31+13 + 2 kpl CD	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Työni tavoitteena oli valmistaa play-along-looppeja rumpujensoiton vasta-alkajille. Alkuperäinen idea oli kehittää looppeja, jotka olisivat lyhyitä, helppoja ja tarpeeksi hitaita ensimmäisille soittotunneilleen tuleville oppilaille. Työni nimi on ”Play-Along-Looppeja Rumpujensoiton Vasta-alkajille”, joka sisältää 24 looppia kahdella cd-levyllä sekä opaskirjan näiden harjoitusten käyttöön. Opinnäytetyöni sisältää myös raportin, jossa käyn kaikki harjoitukset yksitellen läpi ja selvitän tarkemmin työni pedagogisia taustoja.</p> <p>Olen käyttänyt itse tehtyjä play-along-looppeja opetuksessani jo muutaman vuoden. Tätä työtä varten valmistin uusia looppeja ja kehitin jo olemassa olevaa materiaalia omassa opetuksessani tekemien havaintojen sekä oppilailtani saaman palautteen pohjalta. Prosessin aikana kävin työhöni liittyviä rakentavia keskusteluja opiskelutovereideni sekä Pop & Jazz Konservatorion rumpujensoiton opettajien kanssa. Käytin myös Pop & Jazz Konservatorion perusopetuksen opetussuunnitelmaa yleisenä ohjenuorana ja kohderyhmän tarkemman rajauksen apuna.</p> <p>Käyttämällä tekemiäni looppeja opetuksessani olen huomannut oppilaiden helpommin hahmottavan ja sisäistävän annetut komppiharjoitukset ja rumpalin roolin bändissä. Näiden harjoitusten myötä oppilaat oppivat paremmin erottelamaan musiikkityylejä sekä eri instrumentteja musiikista ja kuinka heidän soittonsa suhteutetaan muihin instrumentteihin ja musiikkiin.</p> <p>Nämä loopit on valmistettu opettajan apuvälineeksi erilaisten rumpukomppien ja teknisten harjoitteiden opettamiseen. Opettajan vastuulle jää kuinka hän näitä harjoituksia käyttää. Näiden looppien käyttö on helpottanut ja tehostanut omaa opetustani. Tämä prosessi on myös auttanut minua paremmin ymmärtämään, kuinka oppilas näkee ja kokee rumpujen soiton opetteluun ja opiskeluun. Tulen varmasti tulevaisuudessa kehittämään näitä harjoituksia ja mahdollisesti valmistamaan lisää tämän kaltaista käytännönläheistä opetusmateriaalia.</p>			
Teos/Esitys/Produktio <i>Play-Along-Looppeja Rumpujensoiton Vasta-alkajille</i> , oppikirja + 2 kpl CD-levy			
Säilytyspaikka Metropolian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus			
Avainsanat loop, looppo, opetus, oppimateriaali, play-along, rummut, vasta-alkaja			

Degree Programme in Department of Pop/Jazz Music		Specialisation Music Education
Author Ahlsved Niklas		
Title Play-Along Loops for Beginner Drummers		
Tutor(s) Jukka Väisänen / Bruno Korpela		
Type of Work Bachelor's Thesis	Date 25 Nov 2010	Number of pages + appendices 31 + 1 + 2 x CD
<p>The goal of my thesis was to create play-along loops for beginner drummers. The loops are short and easy and slow enough for students attending their first drumming lessons. My thesis includes two CDs containing 24 different loops and a teacher's guidebook on how to use them. This thesis also includes a report where I go through all of the exercises and explain the pedagogical aspects of my work more closely.</p> <p>I have used self-made play-along loops in teaching for a couple of years. For my thesis I created new loops and further developed the already existing material on the basis of my own observations as a teacher and with feedback from my students. During the process I had constructive discussions on my work with fellow students and drumming teachers of the Helsinki Pop & Jazz Conservatory. I also used the Pop & Jazz Conservatory curriculum as a general guideline and to further define the target audience.</p> <p>By using these loops in teaching I have discovered that students more easily perceive and learn the given comping exercises and the drummer's role in music in general. Students also learn how to distinguish between different musical styles and instruments and how their playing relates and blends with other instruments.</p> <p>These loops are made to support the different methods of teaching various comping styles and technical exercises. It is up to the teacher how he or she uses them. These loops have made my teaching easier and more efficient. This process has also made me more aware of the students' perspective in learning how to play the drums. I will certainly further develop this material in the future and hopefully produce more of the same kind of practical teaching material.</p>		
Work / Performance / Project <i>Play-Along Loops for Beginner Drummers</i> , educational booklet + 2 x CD		
Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences /Metropolia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre		
Keywords beginner, drums, education, loop, play-along		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	2
1.1 Työmenetelmät	3
1.2 Materiaalin rajaus	4
1.3 Olemassa oleva opetusmateriaali	4
2 TERMEJÄ JA KÄSITTEITÄ.....	6
2.1 Play-along.....	6
2.2 Loop eli looppi.....	6
2.3 Komppi/komppaaminen.....	6
2.4 Kolmimuunteisuus.....	7
2.5 Rumpufilli.....	7
3 RUMPUJENSOITON PERUSOPETUKSESTA JA HAASTEISTA.....	7
3.1 Oppilaan fyysinen koko ja motorinen lähtötaso.....	8
3.2 Sähkörummut vs. Akustiset rummut	9
3.3 Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen.....	10
3.4 Motivaatio ja keskittyminen.....	10
4 HARJOITUSMATERIAALIN ESITTELY.....	12
4.1 ENSIMMÄISET KOMPIT.....	13
4.1.1 Humppa	13
4.1.2 Valssi	14
4.2 1/8-BEAT.....	15
4.2.1 Beat 1.....	15
4.2.2 Beat 2 ja Beat 3.....	16
4.2.3 Beat 4 ja Beat 5.....	17
4.2.4 Beat 6.....	17
4.3 TRIOLIKOMPIT (12/8)	18
4.3.1 Triolikomppi 1	18
4.3.2 Triolikomppi 2.....	18
4.3.3 Triolikomppi 3.....	19
4.4 SHUFFLE-BEAT.....	19
4.4.1 Shuffle 1.....	20
4.4.2 Shuffle 2.....	20
4.4.3 Shuffle 3 ja Shuffle 4.....	21
4.4.4 Shuffle 5.....	22
4.4.5 Shuffle 6.....	22
4.5 1/16-BEAT	22
4.5.1 1/16´ s 1 ja 1/16´ s 2.....	23
4.5.2 1/16´ s 3.....	23
4.6 BONUSLOOPIT.....	24
4.6.1 Kantri.....	24
4.6.2 Mambo.....	25
4.6.3 ChaCha.....	25
4.6.4 Bossa.....	26
5 POHDINTA	27
LÄHTEET.....	29
LIITTEET.....	31

1 JOHDANTO

Työni tavoitteena oli valmistaa play-along-harjoitusmateriaalia rumpujensoiton vasta-alkajille. Tarkoitukseni oli tehdä mahdollisimman selkeitä ja ennen kaikkea tarpeeksi hitaita 2-8 tahdin rummuttomia looppeja, jotta aloittelevat soittajat pääsevät heti ensimmäisistä tunteista asti harjoittelemaan rumpukomppeja lähempänä sitä ympäristöä, johon soitonopiskelu loppujen lopuksi tähtää eli bändisoittoon. Valmistamani harjoitusten tarkoituksena on siis toimia musiikillisena siltana ensimmäisten rumputuntien ja ensimmäisten kokonaisten kappaleiden harjoittelun välillä. Työni tuloksena on ”Play-along-looppeja rumpujensoiton vasta-alkajille”-materiaalipaketti, joka sisältää 24 erilaista looppia ja ohjekirjan niiden käyttöön (ks. LIITTEET).

Laatimani materiaali on tarkoitettu pääasiassa eri tyylisten rumpukomppien ja niiden variaatioiden harjoitteluun, mutta looppeja voi hyvin käyttää myös metronomina virvelietydejä¹, rumpufillejä, koordinaatioharjoituksia tai musiikin teoriaan liittyviä asioita, kuten nuottien aika-arvoja, sekä muita, opettajan valitsemia soittoteknisiä harjoituksia harjoiteltaessa. Harjoitusten tavoitteena on myös, että oppilas ymmärtäisi aktiivisen musiikinkuuntelun tärkeyden ja oppisi suhteuttamaan oman soittonsa ympärillä tapahtuviin musiikillisiin ilmiöihin ja harjaantuisi sekä erottamaan, että tunnistamaan yksityiskohtia, kuten tyyllilajeja ja eri instrumentteja kappaleesta.

Valmistamani materiaalipaketti ei itsessään sisällä rumpuharjoituksia vaan musiikkia, jonka mukana on tarkoitus soittaa opettajan valitsemia tai laatimia harjoitteita. Itse olen käyttänyt oman materiaalini lisäksi muun muassa Leevi Leppäsen Rokkaavat Rummut (1990)-, Mika Säilylän Rumpusetisoiton perusteet (2008) -ja Tommi Rautiaisen Groove In (2006) -kirjoista löytyviä komppiharjoituksia looppien mukana soitettavana materiaalina. Looppeja ei ole tarkoitettu varsinaisesti itseopiskeluun vaan oppitunneille

1 Etydi on jonkin tietyn soittoteknisen keinon perehdyttämiseen ja harjoittamiseen sävelletty harjoituskappale.

opettajan apuvälineeksi. Oppilaan lähtökohdat huomioon ottaen opettaja voi kuitenkin antaa näitä looppeja oppilaalle kotona tapahtuvan harjoittelun tueksi.

1.1 Työmenetelmät

Olin jo pitkän aikaa tehnyt ja käyttänyt itsetehtyjä looppeja opetukseni apuna, mutta tähän työhön ryhtyminen oli hyvä tilaisuus koota jo tekemäni materiaali paketiksi. Suuri osa tähän kokonaisuuteen päätyneistä loopeista on ollut käytössä jo kauemmin ja jotkut ovat uudempia, enemmän materiaalipaketin yhtenäisyyttä ajatellen valmistettuja. Kaikkia looppeja olen kuitenkin soitattanut oppilaillani ja muokannut niitä omien havaintojeni sekä oppilaiden palautteen mukaan paremmin tarpeita vastaaviksi. Olen myös tehnyt useita yksittäisiä looppeja tietyille oppilaille tiettyihin yksittäisiin harjoituksiin, jotka eivät kuitenkaan tähän kokonaisuuteen päätyneet, sekä joitakin looppeja, jotka ovat muista syistä tämän työn rajausalueen ulkopuolella. Kaiken kaikkiaan juuri tämän paketin looppien historia tähän mennessä on ollut yhteensä noin 1,5 vuoden mittainen kokeilujen ja korjailujen taival.

Rajatakseni ja ideoidakseni materiaalia kävin keskusteluja opiskelutovereideni ja Pop & Jazz Konservatorion rumpujensoiton opettajien kanssa asioista, joita heidän mielestään tällaisen materiaalipaketin tulisi sisältää. Nämä keskustelut olivat luonteeltaan vapaamuotoisia, eikä niitä ole virallisesti dokumentoitu. Vapaamuotoisuudestaan huolimatta nämä keskustelut auttoivat ideoitteni rajaamisessa ja kiteyttämisessä.

Kaikki liitteenä olevat harjoitukset on tehty Logic Pro 8² -ohjelmalla ohjelman omia ohjelmistoinstrumenttejä käyttäen. Päädyin jättämään ”oikeat” instrumentit pois, koska kaiken tiedon ollessa MIDIä³ kappaleiden muokkausmahdollisuudet olivat paremmat ja muun muassa tempojen portaaton muuttaminen oli mahdollista.

2 Logic Pro 8 on äänitys- ja musiikinteko-ohjelma.

3 MIDI (Musical Instrument Digital Interface) on tiedonsiirtojärjestelmä, joka on suunniteltu välittämään viestejä sähköisten musiikkilaitteiden välillä (MIDI 2010, www).

1.2 Materiaalin rajaus

Näiden looppien perusajatuksena ja rajauksena on tarjota mukana soitettavaa musiikkia niille oppilaille, joiden taitotaso ei vielä välttämättä riitä levytettyjen kappaleiden tai bändin kanssa soittamiseen. Rajauksen apuna olen käyttänyt ennen kaikkea omia kokemuksiani opetustyössä sekä lisäksi Pop & Jazz Konservatorion perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja sen instrumenttikohtaisia opinto- ja sisältökuvauksia. (Pop & Jazz Konservatorio A 2007, 1-17; Pop & Jazz Konservatorio B 2008, 61-63.)

Pop & Jazz Konservatorion perusopetuksen instrumenttiopintojen suoritukset sekä opinnoissa eteneminen on jaettu tasoihin 1-14. Tasot 1-3 ovat soitinvalmennustasoja, 4-10 afroamerikkalaisen musiikin perustasoja ja 11-14 musiikkiopistotasoa. Laatimani loopit on suunnattu tämän tasojärjestelmän 1-4 -tasolle eli ohjeellisesti noin 7-11 vuoden ikäisille. Hahmottamisen tueksi todettakoon, että tasot 4-6 vastaavat vanhamuotoisen kurssitutkintojärjestelmän 1/3-tutkintoa. Tasojen 1-4 sisältämät vaatimukset sisältävät rumpukomppien ja tyylilajien hallinnan osalta juuri ne asiat, joiden opetuksen avuksi nämä loopit on tehty. Laatimani paketti sisältää myös latin-tyylisiä looppeja, kuten Mambo, ChaCha ja Bossa, joita voidaan käyttää myös tasolla 5 tai pidemmällä olevien oppilaiden kanssa. Tämä rajaus on kuitenkin ohjeellinen ja esimerkiksi varttuneemmille sivusoittimenaan rumpuja soittaville musiikinopiskelijoille nämä loopit voivat olla avuksi. (Pop & Jazz Konservatorio A 2007, 1-17; Pop & Jazz Konservatorio B 2008, 61-63.)

1.3 Olemassa oleva opetusmateriaali

Tässä luvussa käyn läpi nimenomaan oppikirjoina olemassa olevaa harjoitusmateriaalia. Myös internetistä löytyy valtavasti opetus- ja opiskelumateriaalia, mutta kaikkien tällaisten sivustojen läpi käyminen ja niistä käyttökelpoisten sekä olennaisten suodattaminen voisi olla toisen kokonaisen opinnäytetyön aihe. Tämän vuoksi olen jättänyt internet-sivustoilta löytyvän oppimateriaalin tämän työn rajauksen ulkopuolelle.

Play-along-äänitteet ja levytettyjen kappaleiden mukana soittaminen eivät ole uusi harjoitusmetodi instrumenttien opiskelussa. Lähes kaikille instrumenteille on tehty play-along-harjoituksia ja -harjoituskirjoja, joista ehkä tunnetuimpia ovat Jamey Aebersoldin play-along-kirjat.

Rumpujensoiton opiskelusta puhuttaessa lähes kaikki nykyiset aloittelijoille suunnatut oppikirjat sisältävät äänitteen tai äänitteitä ja play-along-harjoituksia. Nykyisin on myös julkaistu paljon play-along-kirjoja eri bändien tuotannoista. Esimerkiksi Metallica, AC/DC:n, The Policen ja monien muiden bändien tuotannosta löytyy play-along-versioita. Suomalaisista oppikirjajulkaisuista mm. Leevi Leppäsen Rokkaavat Rummut (1989) ja Tommi Rautiaisen Groove In (2006) -kirjat sisältävät mukana soitettavia kappaleita. Useiden oppikirjojen liitteenä olevat play-along-kappaleet on kuitenkin usein tarkoitettu soitettavaksi sen jälkeen, kun osa tai kaikki kirjan harjoituksista on omaksuttu tai muuten riittävä taitotaso liitteenä olevien kappaleiden mukana soittoon on saavutettu.

Täysin vasta-alkajille suunnattuja play-along-harjoituksia tai -oppikirjoja ei käsitykseni mukaan juurikaan ole. Ainoa löytämäni tällainen oppikirja on Ron Savagen Instant Drum Set (2002). Instant Drum Set on tehty vasta-alkajille ja sisältää looppeja ja lyhyitä kappaleita, joiden mukana on tarkoitus harjoitella lähinnä 1/8-komppeja ja niiden muutamaa bassorumpu- ja virvelivariaatiota, rumpufillejä sekä nuottien aika-arvoja. Savage käyttää kirjassaan metodia, jossa yhtä looppia käytetään niin komppien, kuin aika-arvojen harjoittelun taustana eli soiva musiikki toimii metronomin korvikkeena. Tätä samaa ideaa olen itsekin käyttänyt looppeja tehdessäni sekä opetustyössäni. Harjoitusteni sisältöä ja käyttöä selitän tarkemmin luvussa 4. Savagen oppikirjan sisältämät harjoitukset ovat tempoiltaan ja pituudeltaan hyviä aloittelijoille, mutta ongelmaksi nousee tyylien rajallisuus. Instant Drum Set siirtyy tasajakaisesta 1/8-beatista suoraan swing-komppiin eli esimerkiksi shuffle- ja 12/8-kompit on jätetty tämän oppikirjan rajauksen ulkopuolelle.

2 TERMEJÄ JA KÄSITTEITÄ

Tässä kappaleessa käyn läpi muutamia tähän työhön liittyviä, usein esille tulevia, keskeisiä käsitteitä. Joitakin harvemmin esiintyviä sanoja ja käsitteitä olen selventänyt alaviitteissä.

2.1 Play-along

Play-along-äänitteellä tai -harjoituksella tarkoitetaan mukana soitettavaa musiikkikappaletta, josta harjoiteltavan instrumentin osuus on poistettu ja joka on tarkoitettu korvata oppilaan omalla soitolla. Play-along-harjoitukset ovat lähes poikkeuksetta kokonaisia musiikkikappaleita, yleensä siksi, että oppilas tuntisi sanan mukaisesti soittavansa muiden soittajien kanssa.

2.2 Loop eli looppi

Loop, eli suomeksi silmukka tai looppi, on lyhyt katkelma - esimerkiksi 4 tahtia - musiikkia, joka on muokattu siten, että katkelman loppuessa sama katkelma alkaa saumattomasti alusta muodostaen näin jatkuvan musiikkikatkelman kierron eli loopin.

2.3 Komppi/komppaaminen

Komppi (engl. comping, accompanying) tai komppaaminen on melodian tai solistin säestämistä. Rumpukomppi tarkoittaa rummuilla säestämistä tai rummuilla toteutettua säestysrytmiä. Tässä työssä kompilla tarkoitetaan rumpukomppia.

2.4 Kolmimuunteisuus

Perussykkeen alijakojen⁴ iskulliset sävelet tulkitaan kestoaltaan pidemmiksi kuin iskuttomat sävelet. Jos tahtilaji on 4/4, on perussyke 1/4-nuotti ja alijako tällöin 1/8-nuotti. Kolmimuunteisessa fraseerauksessa iskullinen 1/8-nuotti tulkitaan likiarvoisesti kaksi kertaa pidemmäksi kuin iskuton nuotti, eli fraseerausta voidaan kuvata triolinotaatiolla. (Tabell 2007, www.)

2.5 Rumpufilli

Rumpufilli on rummustolla soitettu täyttö tai merkki, jolla tuetaan kappaleen muotorakenteen tai melodian fraasien hahmottamista.

3 RUMPUJENSOITON PERUSOPETUKSESTA JA HAASTEISTA

Tämän osion tarkoituksena on tarkastella lähemmin niitä haasteita, joihin olen itse törmännyt rumpujen alkeisopetuksessa ja joiden ratkaisemiseen laatimani materiaalin on tarkoitus tuoda helpotusta ja vaihtoehtoja.

Yleinen rumpujensoiton aloitusikä vaihtelee, mutta se aloittajien ikäryhmä, joille laatimani harjoitukset ovat lähtökohtaisesti suunnattu, on karkeasti ottaen 7-11-vuotiaat. Olen omassa opetustyössäni huomannut tämän asettavan rumpukomppien opetuksen osalta mm. seuraavanlaisia haasteita:

4 Alijako (engl. subdivision) on kappaleen sykkeen tai iskun osa (Laukkanen 2005, 7).

- Oppilaan fyysinen koko rumpusettiin nähden
- Motorinen lähtötaso
- Sähkörummut vs. akustiset rummut
- Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen
- Motivaatio
- Keskittymiskyky

Kuva 1. Rumpusetti soittajan puolelta katsottuna.

3.1 Oppilaan fyysinen koko ja motorinen lähtötaso

Akustinen rumpusetti on suhteellisen kookas soitin, ja vaikka aloitteleva oppilas olisi kuinka motorisesti kehittynyt ja lahjakas, hänen pieni kokonsa voi asettaa suuriakin haasteita akustisilla rummuilla soitettavien harjoitusten ja mahdollisten musiikkikappaleiden toteutukseen. Pienikokoisimpien oppilaiden kohdalla olen joutunut

tekemään erilaisia ratkaisuja, että oppilaan on mahdollista ylipäänsä tuottaa harjoiteltavia asioita, kuten paperiroskakorin käyttämistä rumpupenkkinä tai rumpujen asettelemista todella suppealle alueelle. Nuorimpien, eli noin 7-vuotiaiden, soittajien teknisestä ulottuvuudesta Pop & Jazz konservatorion perusopetuksen opetussuunnitelmassa (Pop & Jazz B 2008, 61) todetaan seuraavaasti: "Tässä vaiheessa riittää, että lapsi oppii lyömään rumpuja ja symbaaleita sekä polkemaan pedaaleita oikein vahingoittamatta itseään ja instrumenttiaan." Usein tämän fyysisen rajoituksen vuoksi esimerkiksi nopeammat tempot tai yksinkertaisimmatkin kompit voivat aluksi olla hyvinkin haasteellisia. Fyysinen ja motorinen kehitys ovat kuitenkin hyvin yksilöllisiä. Kaksi samanikäistä oppilasta voi olla motorisesti hyvinkin eri tasoilla. Laitimassani materiaalipaketissa olen pyrkinyt vastaamaan tähän haasteeseen pitämällä looppien tempot alhaisina.

3.2 Sähkörummut vs. Akustiset rummut

Nykyisin yleistyneet sähkörummut ovat kooltaan akustisia rumpuja paljonkin pienemmät, mikä tarkoittaa myös suurempaa säätövaraa rumpuja aseteltaessa. Olen suositellut joillekin pienikokoisemmille aloittelijoille ensin sähkörumpuja ja fyysisen kasvun myötä siirtymistä akustisiin rumpuihin. Sähkörumpujen yleistyminen oppilaiden keskuudessa saattaa kuitenkin tuoda erilaisia pedagogisia haasteita akustisella rumpusetillä tapahtuvaan soitonopetukseen, kuten esimerkiksi se, että sähkörumpujen äänen ja äänenvoimakkuuden muodostaa kone ja soittaja voi vaikuttaa äänenväriin, laatuun sekä voimakkuuteen säätämällä koneen asetuksia. Akustista settiä soitettaessa soittaja on lähtökohtaisesti ainoa, joka vaikuttaa edellä mainittuihin seikkoihin. Tämä on mielestäni vaikuttanut huomattavasti nuoriin sähkörummut omistaviin oppilaisiini. Tietysti on hyvä, että myös esimerkiksi kerrostaloissa asuvilla oppilailla on mahdollisuus harjoitella, mutta esimerkiksi kappaleita tai tekemiäni looppeja soitettaessa sähkörummuilla harjoittelevien ongelmat ovatkin yleensä oman soiton volyymin suhteuttaminen muuhun soivaan ympäristöön ja laadukkaan äänen muodostamiseen akustisesta rummusta.

3.3 Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

Musiikin hahmottamisella tarkoitan tässä yhteydessä sitä, miten nuori aloitteleva oppilas ymmärtää ja jäsentää musiikissa kuulemansa asiat ja miten hän hahmottaa oman soittimensa roolin musiikillisessa ympäristössä. Nuorella iällä musiikillinen kehitys painottuu enemmän musiikillisen toiminnallisuuden yhteydessä esille tuleviin haasteisiin, kuten muun muassa rytmitajun ja äänten erottelukyvyn harjaannuttamiseen (Anttila & Juvonen 2002, 68). Nuorella oppilaalla ei vielä välttämättä ole kykyä analysoida kuulemaansa musiikkia ja erotella tai edes tunnistaa kappaleessa esiintyviä soittimia ja hahmottaa niiden roolia kappaleessa. Soitonopettajalla on suuri vastuu nuoren oppilaan kuuntelukasvatuksessa ja musiikin kuuntelun tarpeen herättämisessä. On oleellista luoda sellainen oppimisympäristö, joka kehittää lapsen havainnoimis- ja kuuntelukykyä, aktiivisuutta, kiinnostusta sekä herkkyyttä äänien maailmaa kohtaan. Helposti myös unohtuu, että usein heikoimmin kehittynyt musiikkikyky, kuuntelukyky, on otettava opetuksessa erityisesti huomioon (Linnankivi, Tenkku & Urho 1988, 17). Näiden asioiden vuoksi on hyvä aloittaa kuuntelutaitojen harjaannuttaminen heti ensimmäisistä soittotunneista lähtien. Idea play-along-looppien tekemisestä syntyikin, kun huomasin oppilaiden paremmin ymmärtävän ja sisäistävän erilaisten rumpukomppien ja komppivariaatioiden musiikillisen funktion, kun harjoiteltava komppi liitettiin alusta asti esimerkiksi bassolinjaan, kitarariffiin⁵ tai valmiiseen kappaleeseen. Havaitsin myös, että tällöin oppilaani kykenivät keskittymään huomattavasti pidempiä ajanjaksoja yhteen harjoitukseen. Olen käyttänyt tekemiäni play-along-harjoitteita levytettyjen kappaleiden ohella harjaannuttamaan oppilaan musiikillista korvaa. Korvan kehittyessä opitaan tunnistamaan eri soittimia ja niiden funktiota bändisoitossa ja tätä kautta myös rumpujen ja rumpalin osaa soitettavassa kappaleessa.

3.4 Motivaatio ja keskittyminen

Myös motivaatiolla ja motivoinnilla on suuri merkitys vasta-alkajien opetuksessa. Laitimieni harjoitusten tarkoitus on tarjota vaihtoehto yksikseen harjoittelulle ja

5 Riffi on lyhyt, toistettava rytmien kuvio.

motivoida sillä, että musiikkia on mahdollista soittaa jo ensimmäisistä soittotunneista asti. Lähtökohtaisesti kaikki voivat oppia paljonkin, mutta esimerkiksi lahjakas motivoitumaton opiskelija ei välttämättä opi juuri mitään (Anttila 2004, 64). Opettajan vastuulla on löytää tai kehittää oppilailleen innostavia ja motivoivia harjoituksia. Anttila ja Juvonen (2002, 99) toteavat, että mikä tahansa toiminta voi muodostua yksilölle henkilökohtaisesti merkittäväksi sopivien oppimuskokemusten myötä ja motivoitunut musiikinopiskelija oppii paljon lähes riippumatta musiikillisesta lahjakkuudesta.

Keskittyminen vaatii motivaatiota ja motivaation löytäminen vaatii keskittymistä. Rumpujen, kuten myös muiden, instrumenttien harjoitteluun ja uusien asioiden oppimiseen tarvitaan pitkäjänteistä harjoittelua, mikä yleensä tarkoittaa paljon yhden ja saman asian toistamista. Monet tutkimukset osoittavat, että musiikin harrastaminen parantaa lapsen keskittymiskykyä, mutta myös soittotunneille tarvitaan harjoitteita, jotka lisäävät nuoren motivaatiota ja tätä kautta mahdollisesti parantavat keskittymiskykyä. Olen huomannut, että soittotunneilla esimerkiksi erilaisia rumpukompeja harjoiteltaessa oppilas saattaa soittaa tahdinmittaisen kompin kerran tai kahdesti läpi ja sen jälkeen toteaa: "Valmis! Mitä sitten tehdään?" Rumpukomppien oppiminen ja sisäistäminen vaatii kuitenkin yleensä enemmän kuin yhden tahdin mittaisen suorituksen. Tällaisissa tilanteissa olen huomannut, että harjoitteiden yhdistäminen musiikkiin sekä vastaavien harjoitusten esimerkkien kuunteleminen levytetyistä kappaleista vaikuttaa yleensä positiivisesti oppilaan motivoituneisuuteen, ja tätä kautta oppilas saa mahdollisesti myös paremman käsityksen siitä, mihin harjoituksella tähdätään.

Vaikka käytössä olisi kuinka hyvät laitteet ja opetusmateriaalit tahansa, tärkeintä on kuitenkin oppilaan ja opettajan välinen vuorovaikutus. Opetus ei ole pelkkää opetustekniikkaa tai oppilaiden itsenäistä opiskelua. Se on inhimillistä vuorovaikutusta, kasvatusta, joka vaikuttaa koko ihmiseen. (Atjonen & Uuusikylä 1999, 9.)

4 HARJOITUSMATERIAALIN ESITTELY

Tässä luvussa esittelen yksitellen jokaisen loopin pedagogiset lähtökohdat sekä nuottiesimerkein rumpukompit ja niiden mahdolliset variaatiot, joiden harjoitteluun loopit on lähtökohtaisesti valmistettu. Keskityn tarkemmin analysoimaan niitä musiikillisia tekijöitä, jotka tekevät looppien mukana soittamisen mahdollisimman loogiseksi ja rumpujen roolin hahmottamisen kyseisessä loopissa selkeäksi. Esittelen myös samalla eri looppien vaihtoehtoisia käyttötojoja.

Harjoituspaketti sisältää 24 erilaista looppia seuraavasti kuuteen ryhmään jaoteltuna:

Ensimmäiset kompit:

- 2 looppia

1/8-Beat:

- 6 looppia

Triolikompit (12/8):

- 3 looppia

Shuffle-Beat:

- 6 looppia

1/16-Beat:

- 3 looppia

+ Bonusloopit:

- 4 looppia

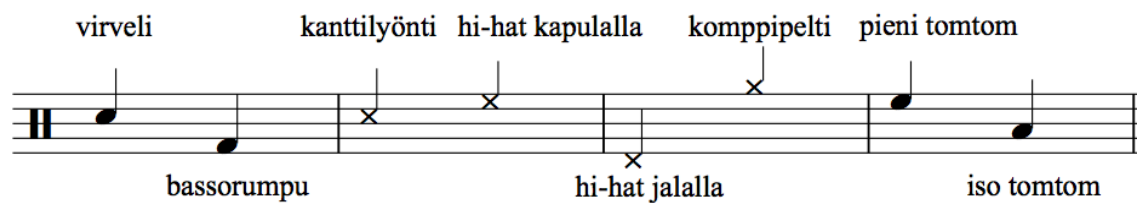
Looppien harmonisen ja melodisen sisällön lähtökohtana oli käyttää yhden tai kahden soinnun kiertoja sekä selkeitä sointuprogressioita⁶ siten, että progressiot tukevat mahdollisimman hyvin kyseisen loopin muotorakenteen hahmottamista. Harmoniaan ja melodiaan en pureudu kappalekohtaisessa analyysissäni tämän enempää, ellei tietyn

⁶ Sointuprogressio eli sointukulku on joukko sointuja, jotka soitetaan ennalta määrättyssä järjestyksessä siten, että soinnut liittyvät jollakin tavoin toisiinsa ja muodostavat eheän kokonaisuuden (Sointuprogressio 2010, www).

loopin musiikillisen sisällön ymmärtäminen sitä nimenomaan vaadi.

Kaikissa loopeissa on kahden tahdin sisäänlasku lukuunottamatta triolikompeja, joissa on tahdin sisäänlasku. Kaikissa loopeissa taustalla on metronomina lehmänkello sekä mahdollisesti muita kyseisen loopin perusrytmiikkaa ilmentäviä lyömäsoittimia.

Nuottiesimerkeissä rummut on sijoitettu nuottiviivasolle seuraavasti:

Kuva 2. Rummut nuottiviivastolla.

4.1 ENSIMMÄISET KOMPIT

Tämä osio sisältää kaksi erityylistä looppia, joihin harjoiteltavat kompit ovat motoristen vaatimustensa ja loogisuutensa vuoksi hyviä harjoituksia opettaessa rumpukomppauksen perusteita. Näiden musiikkityylien rumpukompit perustuvat perusmuodoissaan 1/4-nuotteihin.

4.1.1 Humppa

Kuva 3. Humppa.

Yllä esitettyyn humppakomppiin kiteytyy perusmalli kolmen raajan rumpukompista: molemmat kädet sekä bassorumpua polkeva jalka. Tästä neljän tahdin loopista pyrin

tekemään niukalla instrumentaatiolla ja instrumenttien vähäisellä soitolla mahdollisimman selkeän ja yksinkertaisen, jotta oppilas osaisi yhdistää tietyn kuullun musiikillisen asian tiettyyn raajaan tai raajapariin.

Basso soittaa jokaisen tahdin ensimmäisen ja kolmannen iskun eli soittaa samaan aikaan bassorummun ja hi-hatin kanssa. Piano ja kitara soittavat jokaisen tahdin toisen ja neljännen iskun (backbeat) eli samaan aikaan virvelin ja hi-hatin kanssa. Loopissa soivaan instrumenttiin tietyn raajan tai raajaparin yhdistämällä oppilas oppii erottelemaan ja hahmottamaan yksittäisiä instrumentteja musiikin seasta ja löytämään helpommin oman roolinsa tässä kokonaisuudessa.

Tätä looppia voi käyttää myös esimerkiksi metronomina harjoiteltaessa 2/4- tai 4/4-tahtilajeissa olevia virvelietydejä.

4.1.2 Valssi

Kuva 4. Valssi.

Tämä harjoitus on tehty tutustuttamaan oppilas 3/4- ja/tai 6/8-rytmiikkaan. Valssikomppi on myös hyvä esimerkki kolmella raajalla komppaamisesta, mutta antaa myös suoraan mahdollisuuden kokeilla neljällä raajalla komppaamista.

Neljällä raajalla kompatessa oikea käsi ja jalka soittavat samaan aikaan jokaisen tahdin ensimmäisen iskun sekä vasen käsi ja jalka soittavat yhtäaikaan tahdin toisen ja kolmannen iskun. Valssi-looppi on peruseriaatteeltaan samanlainen kuin Humppa-looppi. Piano ja basso soittavat tahdin ykköselle ja kitara tahdin toisen ja kolmannen iskun. Lisäksi olen soittanut looppiin myös pienen melodian, joka tukee kahdeksan tahdin muotorakenteen hahmottamista. Valssi on perusesimerkki 3/4-tahtilajin musiikista.

Valssi-looppi soveltuu hyvin esimerkiksi 3/4-tahtilajissa olevien virvelietyiden harjoittamisen taustaksi tai myös 6/8- ja 12/8-komppeja harjoiteltaessa.

4.2 1/8-BEAT

Kaikki tämän ryhmän loopit perustuvat kuvassa 5 esitetyn komin ja muutaman sen yleisen bassorumpuvariaation harjoittamiseen. Tämän ns. peruskompin bassorumpuvariaatioita on paljon ja sen sijaan, että olisin tehnyt jokaiselle variaatiolle oman harjoitusloopin päätin keskittyä muutamaa yleiseen ongelmapaikkaan ja tehdä yhden "yleisloopin" (Beat 1), jonka mukana voi soittaa kaikki 1/8-bassorumpuvariaatiot ja mahdollisesti myös virvelivariaatioita. Tämän ryhmän loopeja voi myös hyvin käyttää esimerkiksi yhden tai kahden käden 1/16-komppeja (ks. kuvat 18 ja 19) harjoiteltaessa.

4.2.1 Beat 1

Kuva 5. 1/8 Beat (peruskomppi).

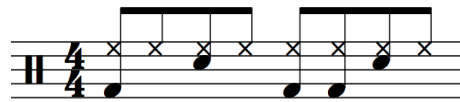
Tämä on yksinkertaistettu neljän tahdin yleislooppi erilaisten 1/8-pohjaisten bassorumpuvariaatioiden harjoitteluun. Harjoitus sisältää kolme elementtiä, jotka tekevät rumpukompin sijoittamisen looppiin helpommaksi.

Basso soittaa 1/8-nuotteja, joihin oppilaan on mahdollista yhdistää joko 1/8-hi-hat tai harjoiteltava bassorumpukuvio. Piano soittaa soinnun jokaisen tahdin ensimmäiselle iskulle. Tämä vahvistaa 4/4-tahtilajin tuntua ja helpottaa tahdin ensimmäisen iskun eli ykkösen löytämistä. Tässä loopissa, kuten myös muissakin tämän ryhmän loopeissa, tamburiini soittaa tahdin toiselle ja neljännelle iskulle, jotta oppilaan olisi helpompi kohdistaa virveli-iskut oikeaan paikkaan.

4.2.2 Beat 2 ja Beat 3

Kuva 6. Beat 2.

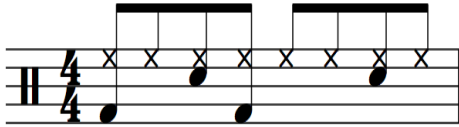
Kuva 7. Beat 3.

Nämä kaksi neljän tahdin looppia ja niihin liittyvät kompit muodostavat parin, joita oman kokemukseni perusteella joidenkin oppilaiden on vaikea erottaa toisistaan. Nuottikuvassa nämä bassorumpuvariaatiot ovatkin hyvin lähellä toisiaan, mutta musiikillisessa ympäristössä näiden variaatioiden ero on hyvinkin suuri.

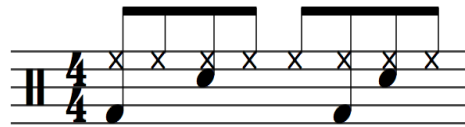
Halusin tehdä näistä loopeista ja niiden vallitsevasta tunnelmasta erilaiset harmonisesti ja eri instrumentaatiota käyttäen - Beat 2 mollissa ja Beat 3 duurissa -, jotta musiikillinen ero olisi mahdollisimman suuri ja sitä kautta auttaisi oppilasta erottamaan nämä variaatiot toisistaan.

Molemmissa loopeissa basso soittaa bassorummun kanssa samaa rytmikuviota. Beat 2:ssa eli ns. lippukompissa piano soittaa soinnun tahdin ensimmäiselle iskulle tahdin alun ja näin ollen myös kompin aloituspaikan löytämiseksi. Beat 3:ssa urku soittaa taustalla harmoniaa ja pientä melodiakulkua. Lisäksi Beat 3:ssa kitara soittaa soinnun tahdin toiselle ja neljännelle iskulle.

4.2.3 Beat 4 ja Beat 5

Kuva 8. Beat 4.

Kuva 9. Beat 5.

Näissä kahdessa neljän tahdin loopissa perusideana on, että tahdin sivuiskulla eli tahdin kolmosella ei ole bassorumpua. Yhden musiikillisen kiintopisteen poisjäänti voi joillakin aloittelevilla rumpaleilla hämärtää 4/4-tahtilajin tuntua ja usein oppilaan ratkaisu on oikaista yksi 1/8-nuotti, jolloin tahti lyhenee 7/8:n mittaiseksi. Tämän asian opettamisen helpottamiseksi ja selkeyttämiseksi valmistin nämä kaksi looppia.

Molempiin looppeihin halusin taustalle tasaisen 1/8-rytmiikan, jotta oppilaan pysyminen mukana olisi helpompaa. Beat 4:ssa 1/8-nuotteja soittaa kitara ja Beat 5:ssa rhodes-piano. Molemmissa loopeissa basso ja bassorumpu soittavat samaa rytmiiikkaa ja Beat 4:ssa sitä vahvistaa myös piano, jotta tavoiteltavan bassorumpuvariaation rytmi tulisi mahdollisimman selkeästi esille. Beat 4 toimii myös etuiskujen eli rytmisten ennakoiskujen harjoitteluun.

4.2.4 Beat 6

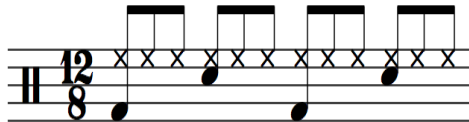
Tämä looppi on tehty tahdin mittaisten fillien harjoitteluun. Looppi on neljän tahdin mittainen, joista viimeinen tahti on tyhjä - lukuunottamatta lehmänkelloa ja tamburiinia - filliä varten. Tässä loopissa kitara ja basso komppaavat käyttäen 1/8-nuotteja, joten kaikki 1/8-pohjaiset bassorumpuvariaatiot käyvät hyvin tämän loopin kompiksi. Piano soittaa soinnun jokaisen tahdin ykköselle, jotta ykkösen löytäminen on helpompaa, jos oppilaan ongelmana on soittaa esimerkiksi filli liian pitkäksi tai lyhyeksi. Looppi käsittää blueskierron⁷ neljä viimeistä tahtia.

⁷ Blueskierto/blueskaava on erityisesti blues-musiikissa esiintyvä 12 tahdin muotorakenne.

4.3 TRIOLIKOMPIT (12/8)

Seuraavat kolme looppia on tehty perehdyttämään oppilas 12/8- sekä 6/8-rytmiikkaan. Nämä loopit ovat kaikki neljän tahdin mittaisia. Kolmijakoisuudesta johtuen myös Shuffle-looppeja voi käyttää harjoiteltaessa 12/8-komppien variaatioita. Tämän vuoksi en myöskään ole tehnyt enempää looppeja tässä nimenomaisessa tahtilajissa.

4.3.1 Triolikomppi 1

Kuva 10. Triolikomppi 1.

Triolikomppi 1 on tehty lähtökohtaisesti kuvassa 10 esitetyn kompin harjoittamiseen. Piano soittaa loopissa 1/8-nuotteja, joihin oppilas voi kohdistaa hi-hat-rytmän. Basso ja kitara soittavat tahdin ensimmäiselle sekä kolmannelle iskulle ja näin helpottavat bassorummun paikan löytämistä. Tamburiini soittaa toiselle ja neljännelle iskulle virveli-iskuhen kohdistamisen helpottamiseksi.

4.3.2 Triolikomppi 2

Kuva 11. Triolikomppi 2.

Triolikomppi 2 ei paljonkaan poikkea Triolikomppi 1:stä. Tässä loopissa basso soittaa 12/8-tahtilajiin sovitettua versiota lippukompista (ks. Beat 2). Jouset soittavat iskujen takapotkuja⁸ 12/8-tahtilajin tunnun vahvistamiseksi, ja basso soittaa samaa rytmiä bassorummun kanssa.

4.3.3 Triolikomppi 3

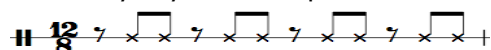
Tässä loopissa basso soittaa vapaammin kuin kahdessa aiemmassa loopissa. Tämä mahdollistaa erilaisten bassorumpuvariaatioiden ja filliharjoitusten harjoittelun opettajan valinnan mukaan. Tarkoitukseni oli myös tehdä 12/8-looppi, joka poikkeaisi tunnelmaltaan selkeästi kahdesta edellisestä loopista. Liikkuvamman basson vastapainona piano ja särökitara merkkeävät vahvasti tahdin ensimmäisen ja kolmannen iskun.

4.4 SHUFFLE-BEAT

Seuraavat kuusi variaatiota ovat tehty shuffle-kompin ja sen bassorumpuvariaatioiden harjoittelun tueksi. Kun oppilaan kanssa on edetty shuffle-kompeihin asti, voidaan jo odottaa oppilaan paremmin hahmottavan musiikkia ja rumpujen roolia kappaleissa. Tämän vuoksi seuraavissa loopeissa ei ole enää niin paljon tahdin ensimmäisiä iskuja vahvasti merkitseviä elementtejä, vaan olen pyrkinyt laatimaan loopeista hieman enemmän todellista soittotilannetta vastaavia yrittäen kuitenkin pitää loopit yksinkertaisina ja helposti lähestyttävänä.

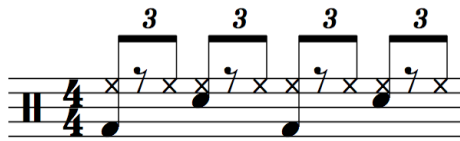
Shuffle-kompin nuotintamisessa käytetään kahta tapaa, jotka on esitelty kuvissa 12 ja 13. Leevi Leppänen käyttää Rokkaavat Rummut (1989, 14) kirjassaan kuvan 13 kaltaista 1/16-pohjaista nuotinnustapaa. Itse suosin kuitenkin kuvan 12 esittämää

⁸ Tässä yhteydessä takapotkut tarkoittavat seuraavaa:

trioli-pohjaista nuotinnusta, koska shuffle-kompin alijaot ja tähän tyyliin soitetut fillit ovat lähtökohtaisesti triolipohjaisia. Tämän vuoksi 1/16-pohjainen nuotinnus on hieman harhaanjohtava, vaikkakin soitetuna kuvien 12 ja 13 kompit kuulostavat lähes samalta.

4.4.1 Shuffle 1

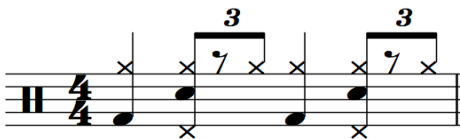
Kuva 12. Shuffle (trioleina).

Kuva 13. Shuffle (1/16-osina).

Tämä looppi, kuten Beat 1, on tehty "yleisloopiksi" shuffle-kompin bassorumpuvariaatioiden harjoitteluun. Tässä loopissa basso soittaa kolmimuunteisia 1/8-nuotteja, joihin hi-hat ja/tai bassorumpukuviot voi yhdistää. Tämä helpottaa kolmimuunteisen fraaserauksen löytymistä. Neljän tahdin kierron hahmottamista auttaa slide-kitaralla soitettu melodia ja uruilla soitettu 1/8-nuotteihin pohjautuvaa taustariffi vahvistaa kolmimuunteista tunnelmaa.

4.4.2 Shuffle 2

Kuva 14. Shuffle jazz-kuviolla.

Tässä loopissa kontrabasso soittaa 1/4-nuotteja ja piano iskujen takapotkuja eli synkooppeja⁹. Tämän vuoksi tunnelma on esimerkiksi Shuffle 1:een verrattuna hieman kevyempi, mutta silti vahva 1/8-pohja säilyy.

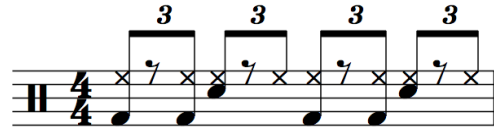
⁹ Synkooppi on painottoman iskun painotus (Synkooppi 2010, www).

Tämä harjoitus käy hyvin myös bassorumpuvariaatioiden harjoitteluun, mutta vielä paremmin eri hi-hat/komppipeltikuvioiden harjoitteluun. Esimerkkinä hi-hattiin soitettu jazz-kuvio (kuva 14).

4.4.3 Shuffle 3 ja Shuffle 4

Kuva 15. Shuffle 3.

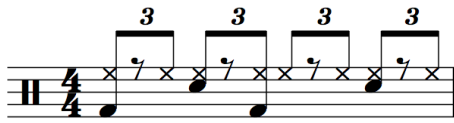
Kuva 16. Shuffle 4.

Kuten Beat 2 ja Beat 3, nämäkin loopit muodostavat parin ja on tarkoitettu yllä olevissa kuvissa (kuvat 15 ja 16) esitettyjen bassorumpuvariaatioiden harjoitteluun. Shuffle-kompit yhdistetään helposti blues-musiikkiin, joten halusin tehdä myös shuffle-kompin harjoitteluun loopeja, jotka eivät ole täysin blues-pohjaisia. Shuffle 3 on hyvä esimerkki tällaisesta loopista, johon hain instrumentaatiolla, muun muassa harpulla, hieman bluesista poikkeavaa tunnelmaa.

Molemmissa loopeissa basso soittaa bassorummun kanssa samaa rytmikuviota. Shuffle 3:ssa kolmimuunteista tunnelmaa vahvistaa dulcimerillä¹⁰ soitettu melodinen riffi. Shuffle 4:ssä kolmimuunteisuutta ilmentää tahdin ensimmäiselle ja kolmannelle iskulle jousilla soitettu trioli. Tässä loopissa neljän tahdin muotoa vahvistaa myös vibrafonilla soitettu melodia.

¹⁰ Dulcimer on Aasiasta kotoisin oleva lyömäsoitin, jossa ääni muodostuu kaikulaatikosta ja sen yli pingoteuista kielistä, joita soitetaan kahdella kapulalla.

4.4.4 Shuffle 5

Kuva 17. Shuffle 5.

Tämä yhden tahdin looppi perustuu bluespohjaiseen riffiin. Tässä loopissa piano, urku ja basso soittavat samaa riffiä, jonka pääiskut olisi tarkoitus poimia bassorummulla kuvan 17 esittämän mallin mukaisesti. Tämä on myös ainoa looppi, jossa on kohotahti eli riffi alkaa ennen kompian sisääntuloa. Tätä looppia voi myös käyttää etuiskujen harjoitteluun kolmimuunteisessa musiikissa.

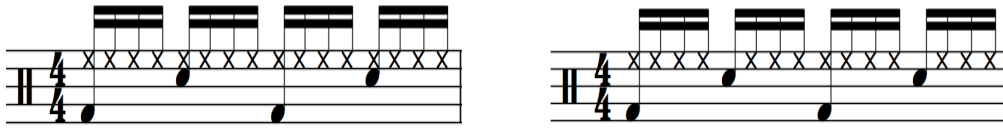
4.4.5 Shuffle 6

Tämä looppi on tehty tahdin mittaisten fillien harjoitteluun. Kuten Beat 6:ssa tämäkin looppi sisältää kolme tahtia komppia ja tahdin mittaisen tauon filliä varten. Tässä harjoituksessa kitara ja basso soittavat 1/8-nuotteja, joten mikä tahansa 1/8-pohjainen bassorumpuvariaatio käy tämän loopin kompiksi.

4.5 1/16-BEAT

Seuraavat kolme looppia on tehty 1/16-pohjaisten komppien harjoitteluun. Näitä looppeja voi hyvin käyttää myös 1/8-komppien harjoitteluun ja vastaavasti 1/8-Beat-looppeja 1/16-komppien harjoitteluun. Nämä loopit poikkeavat 1/8-Beat-loopeista sillä, että niissä on jotain 1/16-pohjaista, esimerkiksi melodiassa tai riffissä. 1/16-kompeja voi soittaa, joko soittaen hi-hatin yhdellä kädellä (kuva 18) tai vuorokäsin (kuva 19). Kyse on samasta kompista, joka on kuitenkin vuorokäsin soitettaessa mahdollista soittaa paljon nopeampiin tempoihin.

4.5.1 1/16´ s 1 ja 1/16´ s 2

Kuva 18. 1/16 Beat (hi-hat yhdellä kädellä). Kuva 19. 1/16 Beat (hi-hat vuorokäsin).

Nämä molemmat ovat yleislooppeja 1/16-komppien 1/8-bassorumpuvariaatioiden harjoitteluun. Molemmissa harjoituksissa basso soittaa 1/8-nuotteja, joten kaikki bassorummulla soitetut 1/8-variaatiot käyvät hyvin näihin looppeihin. 1/16´ s 2:ssa on selkeästi vahvempi 1/16-tunnelma kuin 1/16´ s 1:ssä sen syntetisaattorilla soitetun melodian rytmiiikan vuoksi. 1/16´ s 2:ssa basso soittaa oktaavibassokuviota, joten loopissa on myös vahva disco-tunnelma.

1/16´ s 2 harjoitusta voi myös hyvin käyttää myös hi-hat avausten (esim. disco-komppi) harjoitteluun (kuva 20).

Kuva 20. Disco.

4.5.2 1/16´ s 3

Lähtökohtaisesti kahden käden 1/16-komppien harjoitteluun tehty yleislooppi. Tässä loopissa synabasso soittaa 1/4-nuotteja, joka ei sinänsä viittaa 1/16-tunnelmaan. Sen sijaan loopissa 1/16-pohjaista tunnelmaa ilmentävät shaker, congat sekä clavinettiriffi¹¹. Tätä looppia voi käyttää hyvin myös 1/16-bassorumpuvariaatioiden harjoitteluun.

¹¹ Clavinet on kosketinsoitin.

4.6 BONUSLOOPIT

Seuraavat neljä looppia ovat otsikon mukaisesti bonuslooppoja. Nämä loopit ovat tarkoitettu hieman pidemmälle ehtineille oppilaille tai vaihtoehdoksi joidenkin aiemmin esitettyjen komppien harjoitteluun. Näiden looppien lisäämistä tähän kokonaisuuteen pohdin pitkään, koska ne ovat sellaisinaan luvussa 1.2 esitetyn rajauksen ulkopuolella. Päädyin näiden looppien pitämiseen tässä kokonaisuudessa, koska silloin tällöin tunneille tulee oppilaita, jotka etenevät nopeammin tai ovat lähtötasoltaan hieman muita vasta-alkajia edellä.

4.6.1 Kantri

Kuva 21. Kantri (4/4).

Kuva 22. Kantri (Alla Breve).

Nimensä mukaisesti tämä looppi on tarkoitettu ylläolevan esimerkin tyyppisten komppien harjoitteluun. Kuvassa oleva esimerkkikomppi on ns. junakomppi, eli molemmat kädet soittavat virveliin vuorokäsin kapuloilla tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi vispilöillä. Tässä loopissa harmonia- ja melodiainstrumentit (piano, kitara ja slide-kitara) soittavat vapaammin verrattuna esimerkiksi 1/8-Beat -looppeihin.

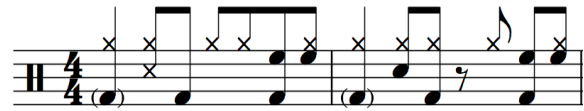
Yllä esitetyn kompin virvelipainotteisuuden vuoksi Kantri-looppi on hyvä tausta eri rudimenttien¹², kuten vuoroiskujen (singlet), tuplauskujen (doubles) ja paradiddlen eri variaatioiden harjoitteluun. Tätä looppia voi käyttää hyvin myös alla breve -käsitettä opetettaessa (ks. kuva 22).

¹² Rudimentit ovat rumpujensoiton harjoittelussa hyödynnettäviä rytmiharjoituksia, iskusarjoja (Rudimentit 2010, www).

4.6.2 Mambo

Kuva 23. Mambo (sovellus).

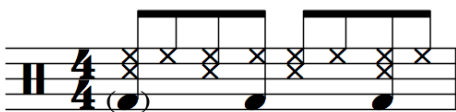

Kuva 24. Mambo.

Tämä kahden tahdin looppi on tehty erilaisten latin- ja mambokomppien ja niiden sovelluksien (ks. kuva 23) harjoittelua varten. 4/4-tahtilajissa mambon perusrhythmi on kahden tahdin mittainen ja sen myötä myös yleisesti tähän tyyliin rumpusetillä soitettu komppi (kuva 24). Tässä loopissa piano soittaa montuno-kuviota ja basso kuubalaiselle musiikille tyypillistä tumbao-kuviota, jonka pääiskut ovat iskun 2 jälkimmäinen 1/8-nuotti ja isku 4. Näitä iskuja vahvistetaan bassorummulla kuvan 24 esimerkin mukaan.

Tätä looppia voi hyvin käyttää myös hieman edistyneempien opiskelijoiden kanssa clave¹³-käsitteen opetukseen ja hahmottamiseen.

4.6.3 ChaCha

Kuva 25. cha-cha-cha (sovellus).

Tämä looppi on tehty erityisesti cha-cha-cha-kompin (ks. kuva 25) ja sen sovelluksien harjoitteluun. Useista latin-tyylisten kahden tahdin komppauskuviosta poiketen rumpusetille sovellettu chacha-komppi on hyvin selkeä yhden tahdin komppi. Tästä johtuen cha-cha-cha on yleensä ensimmäisiä harjoiteltavia afrokuubalaisia tyyliä.

¹³ Latin-musiikissa käytetty kahden tahdin mittainen perusrhythmi, avain-rytmi.

4.6.4 Bossa

Kuva 26. Bossanova.

Kuten Mambo on tämänkin loopin rytmin peruryksikkö kahden tahdin mittainen, ja sen perustana on 3-2 bossaclave¹⁴. Loopissa piano ja kitara soittavat soinnut mukaillen tätä clave-rytmiä, jotta oppilas hahmottaisi paremmin myös virvelin kanttilyöntinä soitettavan claven sijainnin. Basso soittaa samaa rytmiä bassorummun kanssa.

¹⁴

5 POHDINTA

Kun muutama vuosi sitten aloin ideoida omien play-along-kappaleiden tekemistä, alkuperäisiin suunnitelmiini kuului äänittää kappaleet oikeilla instrumenteilla studiossa, jotta oppilaillani olisi soitettavanaan mahdollisimman autenttisen kuuloista materiaalia. Tämä idea kariutui kuitenkin hyvin pian, kun huomasin, että studiossa äänittäminen olisi vaatinut moninkertaisesti aikaa ja resursseja täysin kotona tehtyyn materiaaliin verrattuna. Huomasin kuitenkin myöhemmin harjoituksia soitattaessani, että oppilaat ymmärsivät näiden harjoitusten luonteen ja sen, että harjoitukset eivät ole päämäärä vaan apukeino päämäärän saavuttamiseksi. Äänenlaadultaan ja tekniseltä toteutukseltaan tekemäni loopit ovat kuitenkin vielä prototyyppisiä, joiden sisällöllinen ja laadullinen kehittäminen tulevaisuudessa vaatii vielä kokeiluja, tuotantoteknisiin asioihin syvempää perehtymistä sekä mahdollisen musiikillisen sisällön laajempaa kartoitusta.

Kaiken kaikkiaan oman opetusmateriaalin ja varsinkin näiden harjoitusten valmistaminen ja oppilailla soitattaminen on ollut omalle opettajuudelleni avaava prosessi. Tämän työn myötä olen oppinut näkemään ja ennen kaikkea kuulemaan opettamiani asioita oppilaan kannalta. Olen mielestäni aiempaa paremmin perillä siitä, kuinka nuori oppilas kuulee ja jäsentää musiikin ja mihin oppilaani kiinnittävät soivassa musiikissa huomionsa. Monet musiikkiin, musiikin analysointiin ja bändisoittoon liittyvät asiat, jotka itselleni olivat täysin itsestäänselvyksiä ja jopa arkipäiväisiä, saattoivat olla oppilaille täysin vieraita.

Oman opetusmateriaalin valmistaminen omille oppilailleni on myös vähentänyt opetustilanteessa väärinymmärryksen vaaraa, koska juuri tietyille oppilaalle valmistettavissa harjoituksissa on pakko ottaa juuri hänen erityistarpeensa huomioon. Säännöllisen ja jatkuvan play-along-harjoitusten valmistamisen ohella myös muiden rumpuharjoitusten valmistamisesta omille oppilailleni on tullut entistä helpompaa ja sujuvampaa. Aktiivisen tekemisen myötä myös varmuus omaan tekemiseen ja

luottamus omiin kykyihin on kasvanut, enkä enää käy niin suurta sisäistä kädenvääntöä jokaisesta säveltämästäni äänestä tai kirjoittamastani harjoituksesta. En kuitenkaan tarkoita, että itsevarmuus olisi mennyt sille tasolle, jossa unohtaisin oppilaani ja tekisin harjoituksia itselleni tai pelkästään omista lähtökohdistani. Itsetehdyt loopit ovat osoittautuneet omassa työssäni toimivaksi apuvälineeksi ja tulen varmasti tulevaisuudessa, ajan ja resurssien salliessa, laatimaan lisää vastaavaa materiaalia ja kehittämään pidemmälle jo olemassa olevia harjoitteita. Tämän työn myötä on myös herännyt vahva ajatus kokonaisen, vasta-alkajille suunnatun, oppikirjan tekemisestä.

Lopuksi haluaisin myös rohkaista nykyisiä ja tulevia soitonopettajia keskustelemaan ja jatkuvasti kriittisesti arvioimaan olemassa olevaa opetusmateriaalia sekä vallitsevia opetuskäytäntöjä. Tekemäni harjoitukset eivät varmasti sovi kaikille oppilaille eivätkä kaikkien opettajien opetusmetodeihin, mutta rohkeasti uutta harjoitusmateriaalia kehittämällä, kokeilemalla ja siitä aktiivisesti keskustelemalla saattaa kehittyä - ehkä juuri sinun ajatuksestasi - idea, joka mullistaa koko soitonopetuksen.

LÄHTEET

Anttila, Mikko 2004. Musiikkiopistopedagogiikan teoriaa ja käytäntöä. Joensuu: Joensuun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan opetusmonisteita.

Anttila, Mikko & Juvonen, Antti 2002. Kohti kolmannen vuosituhannen musiikkikasvatusta. Joensuu: Joensuu University Press Oy.

Laukkanen, Jere 2005. Afrikkalais- ja Afrokaribialaisperäiset rytmiset avaimet sävelletyssä ja improvisoidussa jazzmelodiassa. Sibelius-Akatemia. Musiikin maisterin tutkinnon kirjallinen työ.

Leppänen, Leevi 1989. Rokkaavat Rummut. Helsinki: Selvät Sävelet Oy.

Linnankivi, Marja & Tenkku, Liisa & Urho, Ellen 1988. Musiikin Didaktiikka. Juva: WSOY.

MIDI 2010. Wikipedia-tietokanta. Hakusana Midi. <http://en.wikipedia.org/wiki/MIDI> (luettu 10.11.2010)

Pop & Jazz Konservatorio A 2007. Perusopetuksen opetussuunnitelma 2007. Taiteen perusopetuksen musiikin laaja oppimäärä.

Pop & Jazz Konservatorio B 2008. Instrumenttikohtaiset opintokuvaukset. Rumpujen opintokuvaus.

Rautiainen, Tommi 2006. Groove In. Helsinki: Riffi-julkaisut.

Rudimentit 2010. Wikipedia-tietokanta. Hakusana rudimentti. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Rudimentti> (luettu 10.11.2010)

Savage, Ron 2002. Instant Drum Set. Boston: Berklee Press.

Sointuprogressio 2010. Wikipedia-tietokanta. Hakusana sointuprogressio.
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Sointuprogressio> (luettu 10.11.2010)

Synkooppi 2010. Wikipedia-tietokanta. Hakusana synkooppi.
http://fi.wikipedia.org/wiki/Synkooppi_ (luettu 10.11.2010)

Säily, Mika 2008. Rumpusetisoiton perusteet. Tuusula: Omakustanne.

Tabell, Max. 5.11.2007. Afroimpro [verkkodokumentti]. Sibelius-Akatemia.
<http://www3.siba.fi/afroimpro/> (luettu 5.11.2010)

Uusikylä, Kari & Atjonen, Päivi 1999. Didaktiikan perusteet. Helsinki: WSOY.

LIITTEET

LIITE 1. "PLAY-ALONG-LOOPPEJA RUMPUJENSOITON VASTA-ALKAJILLE"
OPASVIHKO

LIITE 2. Äänite 1.
Äänitteen sisältöluettelo löytyy opasvihkon lopusta.

LIITE 3. Äänite 2.
Äänitteen sisältöluettelo löytyy opasvihkon lopusta.

**PLAY-ALONG-LOOPPEJA
RUMPUJENSOITON VASTA-ALKAJILLE**

Niklas Ahlsved

SISÄLLYS

Alkusanat	3
Yleiskatsaus harjoitukseen	4
Ensimmäiset kompit	6
1/8-Beat	6
Triolikompit	8
Shuffle-Beat	9
1/16-Beat	10
Bonusloopit	11
CD-levyjen sisällysluettelo	12

HEI!

Tämä harjoituspaketti sisältää 24 erilaista 2-8 tahdin play-along-looppia hitaahkoilla tempoilla, joiden tarkoitus on toimia rumpujensoiton oppimisen apuvälineenä. Tämä paketti ei itsessään sisällä rumpuharjoituksia vaan rummuttomia taustalooppeja, jotka on tehty opettajan valitsemien harjoitusten tueksi. Näitä harjoituksia ei ole tehty korvaamaan ”oikeiden” levytettyjen kappaleiden kanssa harjoittelua tai bändisoittoa, vaan niiden tarkoituksena on toimia musiikillisena siltana ensimmäisen rumputunnin ja ensimmäisten kokonaisten kappaleiden harjoittelun välillä.

Kaikki loopit ovat mukana tulevilla kahdella CD-levyllä muutamalla eri tempolla ja tarvittaessa alkuperäiset Logic Pro Studio -ohjelmalla tehdyt versiot ovat suoraan ladattavissa minulta.

Antoisia soittohetkiä!

Helsingissä 19.11.2010

YLEISKATSAUS HARJOITUKSIIN

Harjoitusten tyyli- ja lajijako on seuraavanlainen:

Ensimmäiset kompit:

- Humppa CD1 1-5

1/8-Beat:

- 6 looppia CD1 6-27

Triolikompit (12/8):

- 3 looppia CD1 28-33

Shuffle-Beat:

- 6 looppia CD1 34-52

1/16-Beat:

- 3 looppia CD2 1-7

+ Bonusloopit:

- 4 looppia CD2 8-16

Humppa ja Valssi ovat perusmotorisia komppiharjoituksia ensimmäisille tunneille. Harjoituspaketin varsinaisen ytimen muodostavat 1/8-Beat-, Triolikompit-, Shuffle-Beat- ja 1/16-Beat-loopit. Kantri, Mambo, ChaCha sekä Bossa ovat ns. Bonusloopit, jotka on tarkoitettu harjaantuneemmille oppilaille.

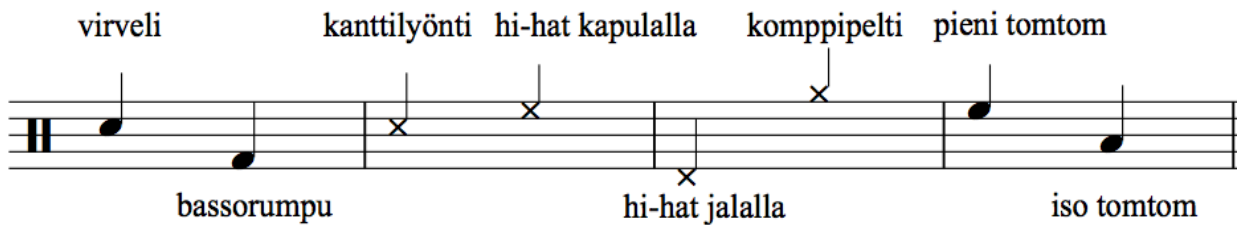
Loopit eivät sisällä rumpuja, joten yksittäisiä looppeja ei ole sidottu mihinkään tiettyyn komppiin tai komppivariaatioon. Rummottomuus jättää myös enemmän liikkumavaraa harjoitusten käyttöön ja soveltamiseen. Looppeja ei tarvitse soittaa järjestyksessä, vaan etenemisjärjestyksen voi päättää itse.

Jokaisen loopin kohdalle on liitetty nuottiesimerkki kyseiseen looppiin ohjeellisesti tarkoitetusta kompista. Jokaista looppia voi kuitenkin käyttää haluamallaan tavalla.

Esimerkkejä looppien käyttötavoista:

- komppien taustoina
- metronomina virvelietydejä harjoiteltaessa
- metronomina nuottien aika-arvoja harjoiteltaessa
- fillien ja soolojen harjoittelun taustoina

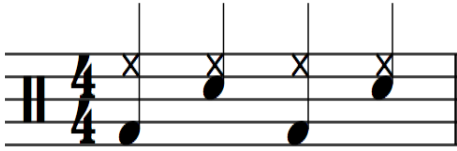
Rummut löytyvät viivastolta seuraavasti:

ENSIMMÄISET KOMPIT:

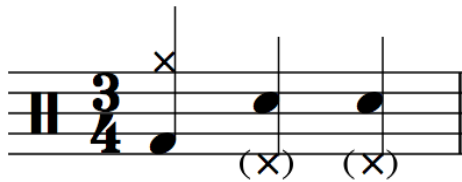
Humppa

CD1: 1-3

Valssi

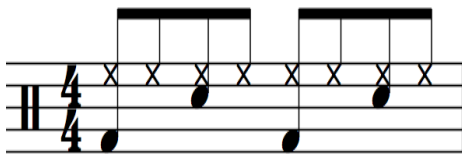
CD1: 4-5

1/8-BEAT:

Beat 1 "YLEISLOOPPI"

CD1: 6-11

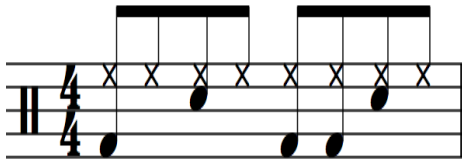
Beat 2

CD1: 12-15

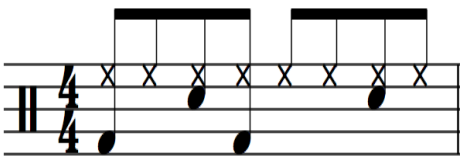

Beat 3

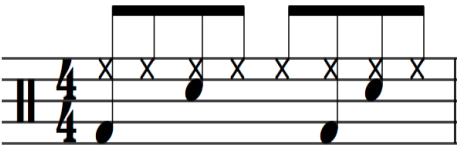
CD1: 16-19

Beat 4

CD1: 20-21

Beat 5

CD1: 22-23

Beat 6 FILLIHARJOITUS

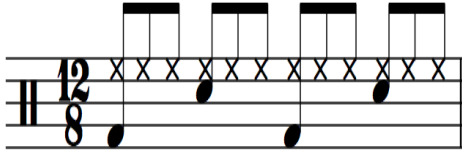
CD1: 24-27

Tässä neljän tahdin loopissa viimeinen tahti on tyhjä fillien harjoittelua varten. Tähän looppiin sopivat hyvin kaikki 1/8-pohjaiset kompit.

TRIOLIKOMPIT (12/8)

Triolikomppi 1 "YLEISLOOPPI"

CD1: 28-29

Triolikomppi 2

CD1: 30-31

Triolikomppi 3 "YLEISLOOPPI"

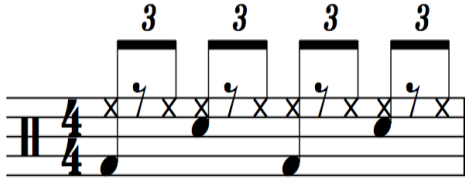
CD1: 32-33

Tähän looppiin sopivat useat 12/8 bassorumpuvariaatiot.

SHUFFLE-BEAT

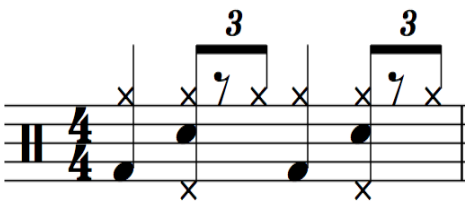
Shuffle 1 "YLEISLOOPPI"

CD1: 34-38

Shuffle 2 "YLEISLOOPPI"

CD1: 39-41

Shuffle 3

CD1: 42-43

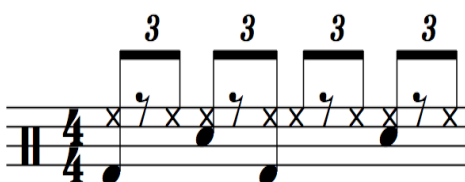
Shuffle 4

CD1: 44-45

Shuffle 5

CD1: 46-48

Shuffle 6 FILLIHARJOITUS

CD1: 49-52

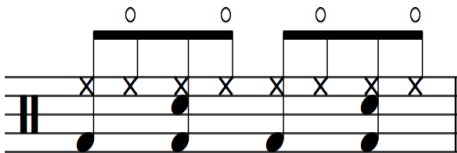
Tässä neljän tahdin loopissa viimeinen tahti on tyhjä fillien harjoittelua varten. Tähän looppiin sopivat hyvin kaikki kolmimuunteiset 1/8 -pohjaiset kompit.

1/16-BEAT1/16 's 1 "YLEISLOOPPI"

CD2: 1-3

1/16 's 2 "YLEISLOOPPI"

CD2: 4-5

1/16 's 3 "YLEISLOOPPI"

CD2: 6-7

BONUSLOOPIT

Kantri

CD2: 8-10

TAI

Mambo (sovellus)

CD2: 11-12

TAI ESIM.

ChaCha (sovellus)

CD2: 13-14

Bossa (sovellus)

CD2: 15-16

CD1

Raita	Kappale	Tempo (1/4-osa)
1	Humppa	90
2	Humppa	100
3	Humppa	112
4	Valssi	110
5	Valssi	120
6	Beat 1	60
7	Beat 1	66
8	Beat 1	75
9	Beat 1	82
10	Beat 1	90
11	Beat 1	100
12	Beat 2	65
13	Beat 2	72
14	Beat 2	80
15	Beat 2	95
16	Beat 3	70
17	Beat 3	80
18	Beat 3	88
19	Beat 3	95
20	Beat 4	74
21	Beat 4	86
22	Beat 5	76
23	Beat 5	90
24	Beat 6	70
25	Beat 6	80
26	Beat 6	90
27	Beat 6	100
28	Triolikomppi 1	70
29	Triolikomppi 1	80
30	Triolikomppi 2	68
31	Triolikomppi 2	85
32	Triolikomppi 3	84
33	Triolikomppi 3	92

Raita	Kappale	Tempo (1/4-osa)
34	Shuffle 1	60
35	Shuffle 1	66
36	Shuffle 1	74
37	Shuffle 1	80
38	shuffle 1	88
39	Shuffle 2	80
40	Shuffle 2	90
41	Shuffle 2	100
42	Shuffle 3	72
43	Shuffle 3	82
44	Shuffle 4	70
45	Shuffle 4	80
46	Shuffle 5	72
47	Shuffle 5	84
48	Shuffle 5	90
49	Shuffle 6	64
50	Shuffle 6	70
51	Shuffle 6	78
52	Shuffle 6	88
<u>CD2</u>		
1	1/16's 1	60
2	1/16's 1	68
3	1/16's 1	74
4	1/16's 2	74
5	1/16's 2	82
6	1/16's 3	80
7	1/16's 3	90
<u>Bonusloopit</u>		
8	Kantri	70
9	Kantri	80
10	Kantri	90
11	Mambo	100
12	Mambo	120
13	ChaCha	102
14	ChaCha	116
15	Bossa	90
16	Bossa	102

